

משנה - ברכות

• [פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#) • [פרק ו](#) • [פרק ז](#) • [פרק ח](#) • [פרק ט](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

פרק ד

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)

פרק ה

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ו

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ז

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ח

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ט

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה

א

פרק

א

משנה

-

א

פרק

מאימתי קורין [א] את שמע בערבית. משעה שהכהנים נכנסים לאכל בתרומתן [ג], עד סוף האשמורה הראשונה, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים, עד חצות. רבן גמליאל אומר, עד שייעלה עמוד השחר [ה]. מעשה שבאו בניו מבית המשתה, אמרו לו, לא קרינו את שמע. אמר להם, אם לא עלה עמוד השחר, חזבין אתם לקרות. ולא זו בלבד, אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות, מצותן עד שייעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואברים, מצותן עד שייעלה עמוד השחר. וכל הנאכלים ליום אחד, מצותן עד שייעלה עמוד השחר. אם כן, למה אמרו חכמים עד חצות, כדי להרחיק את האדם מן העברה:

ב

משנה

-

א

פרק

מאימתי קורין את שמע בשחרית. משפיר בין תכלת ללבן. רבי אליעזר אומר, בין תכלת לכרתי. וגומרה [ט] עד הנץ החמה [י]. רבי יהושע אומר, עד שלש שעות, שכן דרך בני מלכים לעמוד בשלש שעות. הקורא מפאן ואילך לא הפסיד, כאדם הקורא בתורה:

פרק א - משנה ג

בית שמאי אומרים, בערב כל אדם יטו ויקראו, ובבקר יעמדו, שנאמר (דברים ו) ובשכבך ובקומך. ובית הלל אומרים, כל אדם קורא כדרךכו, שנאמר (שם) ובלקתך בדרךך. אם כן, למה נאמר ובשכבך ובקומך, בשעה שבני אדם שוכבים, ובשעה שבני אדם עומדים [ג]. אמר רבי טרפון, אני הייתי בא בדרךך, והטתי לקרות, כדברי בית שמאי, וסכנתי בעצמי מפני הלסטים. אמרו לו, כדי היית לחוב בעצמך, שעברת על דברי בית הלל:

פרק א - משנה ד

בשחר [ג] מברך שתיים לפניה ואחת לאחריה, ובערב שתיים לפניה ושתיים לאחריה [ד]. אחת ארבה ואחת קצרה. מקום שאמרו להאריך, אינו רשאי לקצר. לקצר, אינו רשאי להאריך. לחתם, אינו רשאי שלא לחתם. ושלא לחתם, אינו רשאי לחתם:

פרק א - משנה ה

מזכירין יציאת מצרים בגילות. אמר רבי אלעזר בן עזריה, הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בגילות, עד שדרשה בן זומא, שנאמר (דברים טז) למען תזכר [ה] את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. ימי חייך, הימים. כל ימי חייך, הגילות. וחקמים אומרים, ימי חייך, העולם הזה. כל ימי חייך, להביא לימות המשיח:

פרק ב

פרק ב - משנה א

הָיָה קוֹרָא בְּתוֹרָה, וְהִגִּיעַ זְמַן הַמִּקְרָא, אִם כּוֹן לְבוֹ, יָצָא. וְאִם לָאוּ, לֹא יָצָא. בְּפָרְקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכְּבוֹד וּמִשֵּׁיב, וּבְאִמְצַע שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה וּמִשֵּׁיב, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בְּאִמְצַע שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה, וּמִשֵּׁיב מִפְּנֵי הַכְּבוֹד, בְּפָרְקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכְּבוֹד, וּמִשֵּׁיב שְׁלוֹם לְכָל אָדָם:

פרק ב - משנה ב

אֵלוּ הֵן בֵּין הַפָּרְקִים, בֵּין בְּרָכָה רֵאשׁוֹנָה לְשֵׁנִיָּה, בֵּין שֵׁנִיָּה לְשִׁמְעָה, וּבֵין שְׁמַע לְוְהִיָּה אִם שְׁמַע, בֵּין וְהִיָּה אִם שְׁמַע לְוִיֵּאמָר, בֵּין וִיֵּאמָר לְאֵמֶת וְיִצִּיב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בֵּין וִיֵּאמָר לְאֵמֶת וְיִצִּיב לֹא יִפְסִיק. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה, לָמָּה קִדְמָה שְׁמַע **[ב]** לְוְהִיָּה אִם שְׁמַע, אֲלֵא כִּדִּי שְׁיִקְבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם תִּנְחַלָּה, וְאַחֲרַי כִּדִּי יִקְבֵּל עָלָיו עַל מִצְוֹת. וְהִיָּה אִם שְׁמַע לְוִיֵּאמָר, שְׁוְהִיָּה אִם שְׁמַע נוֹהֵג בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וִיֵּאמָר אֵינוֹ נוֹהֵג אֲלֵא בַּיּוֹם:

פרק ב - משנה ג

הַקּוֹרָא אֶת שְׁמַע וְלֹא הַשְּׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, יָצָא. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, לֹא יָצָא. קָרָא וְלֹא דִקְדַק **[ד]** בְּאוֹתֵיּוֹתֶיהָ, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר יָצָא, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא יָצָא. הַקּוֹרָא לְמִפְרָע, לֹא יָצָא. קָרָא וְטָעָה, יַחֲזֹר לְמָקוֹם שֶׁטָעָה:

פרק ב - משנה ד

הָאֲמִנִּיּוֹ קוֹרִין בְּרֵאשׁ הָאֵילָן אוֹ בְּרֵאשׁ הַנֶּדְבָד, מֵה שְׂאִינֵי רִשְׁאִין לַעֲשׂוֹת

פרק ב - משנה ה

חתן פטור מקריאת שמע בליקה **{י}** הראשון עד מוצאי שבת, אם לא עשה מעשה. מעשה **{יג}** ברבן גמליאל שקרא בליקה הראשון שנשא. אמרו לו תלמידיו, לא למדתנו, רבנו, שחתן פטור מקריאת שמע בליקה הראשון. אמר להם, איני שומע לכם לבטל ממני מלכות שמים אפלו שעה אחת:

פרק ב - משנה ו

רחץ **{יד}** לילה הראשון שמתה אשתו. אמרו לו תלמידיו, לא למדתנו, רבנו, שאבל אסור לרחץ. אמר להם, איני כשאר כל אדם, אסטניס אני:

פרק ב - משנה ז

וכשמת טבי עבדו, קבל עליו תנחומין. אמרו לו תלמידיו, לא למדתנו רבנו, שאין מקבלין תנחומין על העבדים. אמר להם, אין טבי עבדי כשאר כל העבדים, כשר היה:

פרק ב - משנה ח

חתן אם רצה לקרות קריאת שמע לילה הראשון, קורא. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא כל הרוצה לטל את השם **{טו}** יטל:

פרק

ג

פרק ג - משנה א

מי שמתו מוטל לפניו, פטור מקריאת שמע {א}, מן התפלה ומן התפילין. נושאי המטה וחלופיהן וחלופי חלופיהן, את שלפני המטה ואת שלאחר המטה, את שלמטה צדד בהן פטורים, ואת שאין למטה צדד בהן חזבין. אלו ואלו פטורים מן התפלה:

פרק ג - משנה ב

קברו את המת וחזרו, אם יכולין להתחיל ולגמר עד שלא יגיעו לשורה, יתחילו. ואם לאו, לא יתחילו {ב}. העומדים בשורה, הפנימים פטורים, והחיצונים חזבין:

פרק ג - משנה ג

נשים ועבדים {ה} וקטנים פטורין מקריאת שמע ומן התפילין, וחזבין בתפלה ובמזוזה, ובברכת המזון:

פרק ג - משנה ד

בעל קרי מהרהר בלבו ואינו מברך, לא לפניו ולא לאחריו. ועל המזון מברך **ח** לאחריו, ואינו מברך לפניו. רבי יהודה אומר, מברך לפניו ולאחריו **ט**:

פרק ג - משנה ה

היה עומד בתפלה, ונזכר שהוא בעל קרי, לא יפסיק, אלא יקצר. ירד לטבל, אם יכול לעלות ולהתכסות ולקרית עד שלא תנץ החמה, יעלה ויתכסה ויקרא. ואם לאו, יתכסה במים ויקרא. אבל לא יתכסה, לא במים הרעים ולא במי המשרה, עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומן הצואה, ארבע אמות:

פרק ג - משנה ו

זב שראה קרי, ונדה שפלטה שכבת זרע **יא**, והמשמשת **יב** שראתה נדה, צריכין טבילה, ורבי יהודה פוטר **יג**:

פרק ד

פרק ד - משנה א

תפלת השחר, עד חצות. רבי יהודה אומר, עד ארבע שעות. תפלת המנחה

א עד הערב **ב**. רבי יהודה אומר, עד פלג המנחה. תפלת הערב אין לה קבע. ושל מוספין כל היום **ג**. רבי יהודה אומר, עד שבע שעות **ד**:

פרק ד - משנה ב

רבי נחוניא בן הקנה היה מתפלל בכניסתו לבית המדרש וביציאתו תפלה קצרה. אמרו לו, מה מקום לתפלה זו. אמר להם, בכניסתי אני מתפלל שלא תארע תקלה עלי, וביציאתי אני נותן הודיה על חלקי:

פרק ד - משנה ג

רבן גמליאל אומר, בכל יום מתפלל אדם שמנה עשרה **ז**. רבי יהושע אומר, מעין שמנה עשרה. רבי עקיבא אומר, אם שגורה תפלתו בפיו, תפיל שמנה עשרה. ואם לאו, מעין שמנה עשרה:

פרק ד - משנה ד

רבי אליעזר אומר, העושה תפלתו קבע, אין תפלתו תחנונים. רבי יהושע אומר, המהלך במקום סכנה, מתפלל תפלה קצרה. אומר, הושע השם את עמך את שארית ישראל, בכל פרשת העבור יהיו צרכיהם לפניך. ברוך אתה ה' שומע תפלה:

פרק ה - משנה ה

היה רוכב על החמור, ירד. ואם אינו יכול לירד, יחזיר את פניו, ואם אינו

יכול להחזיר את פניו, יכּוּן אֶת לְבוֹ כִּנְגַד בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים:

פרק ד - משנה ו

הָיָה יוֹשֵׁב **יב** בְּסַפִּינָה אוּ בְּקֶרוֹן אוּ בְּאֶסְדָּה, יִכּוּן אֶת לְבוֹ כִּנְגַד בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים:

פרק ז - משנה ז

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר, אֵין תְּפִלַּת הַמוֹסְפִין אֶלָּא בְּחֵבֶר עִיר **יג**. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, בְּחֵבֶר עִיר וְשָׁלֹא בְּחֵבֶר עִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ, כָּל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֵבֶר עִיר, הַיְחִיד פְּטוּר מִתְּפִלַּת הַמוֹסְפִין:

פרק ה

פרק ה - משנה א

אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ כִּבֹּד רֹאשׁ. חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ שׁוֹהִים שְׁעָה אַחַת **ב** וּמִתְפַּלְלִים, כְּדִי שֶׁיִּכְוְנוּ אֶת לִבָּם לְמְקוֹם **ג**. אֶפְלוּ הַמְּלָךְ שׁוֹאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ, לֹא יִשְׁיבֵנוּ. וְאֶפְלוּ נָחַשׁ כְּרוּךְ עַל עֵקְבוֹ, לֹא יִפְסִיק **ד**:

פרק ה - משנה ב

מזכירין גבורות גשמים בתחית המתים {ו}, ושואלין הגשמים בברכת השנים, והבדלה בחונו הדעת. רבי עקיבא אומר, אומרה ברכה רביעית בפני עצמה. רבי אליעזר אומר, בהודאה {ז}:

פרק ה - משנה ג

האומר על קן צפור נגיעו רחמיה, ועל טוב יזכר שמך, מודים מודים, משתקין אותו. העובר לפני התיבה וטעה, יעבר אחר תחתיו, ולא יהא סרבן באותה שעה. מנין הוא מתחיל, מתחלת הברכה שטעה בה:

פרק ה - משנה ד

העובר לפני התיבה, לא יענה אחר הכהנים אמן, מפני הטרוף. ואם אין שם כהן אלא הוא, לא ישא את כפיו. ואם הבטחתו {י} שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפלתו, רשאי:

פרק ה - משנה ה

המתפלל וטעה, סימן רע לו. ואם שליח צבור הוא, סימן רע לשולחיו, מפני ששלוחו {יא} של אדם כמותו. אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, כשהיה מתפלל על החולים ואומר, זה חי וזה מת. אמרו לו, מנין אתה יודע. אמר להם, אם שגורה תפלתי בפי, יודע אני שהוא מקבל. ואם לאו, יודע אני שהוא מטרף:

פרק ו - משנה א

כיצד מברכין [א] על הפרות. על פרות האילן אומר, בורא פרי העץ [ב], חוץ מן היין, שעל היין אומר בורא פרי הגפן. ועל פרות הארץ אומר בורא פרי האדמה, חוץ מן הפת, שעל הפת הוא אומר המוציא לחם מן הארץ. ועל הירקות אומר בורא פרי האדמה. רבי יהודה אומר, בורא מיני דשאים:

פרק ו - משנה ב

ברך על פרות האילן בורא פרי האדמה, יצא [ד]. ועל פרות הארץ בורא פרי העץ, לא יצא [ה]. על כלם אם אמר שהכל נהיה, יצא:

פרק ו - משנה ג

על דבר שאין גדולו מן הארץ אומר שהכל. על החמץ ועל הנובלות ועל הגובאי אומר שהכל. על החלב ועל הגבינה ועל הביצים אומר שהכל. רבי יהודה אומר, כל שהוא מין קלה אין מברכין עליו:

פרק ו - משנה ד

היו לפניו מינים הרבה, רבי יהודה אומר, אם יש ביניהם ממין שבעה, מברך עליו. וחכמים אומרים, מברך על איזה מהם שירצה:

פרק ו - משנה ה

ברך על היין שלפני המזון, פטר את היין שלאחר המזון. ברך על הפרפרת שלפני המזון, פטר את הפרפרת שלאחר המזון. ברך על הפת, פטר את הפרפרת. על הפרפרת, לא פטר את הפת. בית שמאי אומרים, אף לא מעשה קדירה:

פרק ו - משנה ו

היו יושבין לאכל, כל אחד ואחד מברך לעצמו. הסבו, אחד מברך לכלן. בא להם יין בתוך המזון, כל אחד ואחד מברך לעצמו. לאחר המזון, אחד מברך לכלם. והוא אומר על המגמר, אף על פי שאין מביאין את המגמר אלא לאחר הסעדה:

פרק ו - משנה ז

הביאו לפניו מליח בתחלה {ט} ופת עמו, מברך על המליח ופוטר את הפת, שהפת טפלה לו {י}. זה הכלל, כל שהוא עקר ועמו טפלה, מברך על העקר ופוטר את הטפלה:

פרק ו - משנה ח

אָכַל תְּאֲנִים עֲנָבִים וְרִמּוֹנִים, מְבָרֵךְ אַחֲרֵיהֶן שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת, דְּבָרֵי רֶבֶן גַּמְלִיאֵל. וְחֻכְמַיִם אֹמְרִים, בְּרָכָה אַחַת **[יב]** מֵעֵין שְׁלֹשׁ. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, אֲפֹלוּ אָכַל שֶׁלֶק וְהוּא מְזוֹנוֹ, מְבָרֵךְ אַחֲרָיו שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת. הַשּׁוֹתֶה מִים לְצִמָּאוֹ, אֹמֵר שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ. רַבִּי טַרְפוֹן אֹמֵר, בּוֹרָא נִפְשׁוֹת רַבּוֹת:

פרק ז

פרק ז - משנה א

שְׁלֹשָׁה שְׂאֵכְלוּ כְּאֶחָד, חִיבִין לְזַמֵּן. אָכַל דִּמְאִי, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהִקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ, וְהִשְׁמֵשׁ שְׂאֵכַל כְּזֵית, וְהַכּוֹתֵי, מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם. אָבֵל אָכַל טָבֵל, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהִקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ, וְהִשְׁמֵשׁ שְׂאֵכַל פְּחוֹת מְכַזֵּית, וְהַנְּכָרִי, אִין מְזַמְּנִין **[ו]** עֲלֵיהֶם:

פרק ז - משנה ב

נְשִׂים **[ז]** וְעֹבְדִים **[ח]** וְקִטְנִים, אִין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם. עַד כַּמָּה מְזַמְּנִין, עַד כְּזֵית **[ט]**. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, עַד כְּפִיצָה:

פרק ז - משנה ג

כיצד מְזַמְּנִין, בְּשֵׁלֶשָׁה אוֹמֵר נְבָרָךְ. בְּשֵׁלֶשָׁה וְהוּא, אוֹמֵר בְּרָכוּ. בְּעֵשְׂרָה, אוֹמֵר נְבָרָךְ לְאֱלֹהֵינוּ [י]. בְּעֵשְׂרָה וְהוּא, אוֹמֵר בְּרָכוּ. אֶחָד עֵשְׂרָה וְאֶחָד עֵשְׂרָה רְבוּא. בְּמֵאָה אוֹמֵר, נְבָרָךְ לִי אֱלֹהֵינוּ. בְּמֵאָה וְהוּא, אוֹמֵר בְּרָכוּ. בְּאֶלֶף, אוֹמֵר נְבָרָךְ לִי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. בְּאֶלֶף וְהוּא, אוֹמֵר בְּרָכוּ. בְּרְבוּא, אוֹמֵר, נְבָרָךְ לִי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים עַל הַמְּזוֹן שְׁאֲכָלְנוּ. בְּרְבוּא וְהוּא, אוֹמֵר בְּרָכוּ. כְּעֵנִין שֶׁהוּא מְבָרָךְ, כִּד עוֹנִין אַחֲרָיו, בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים עַל הַמְּזוֹן שְׁאֲכָלְנוּ. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, לְפִי רַב הַקֵּהל הוּן מְבָרָכִין, שְׁנֵאֲמַר בְּמִקְהֵלוֹת [יא] בְּרָכוּ אֱלֹהִים, יי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל (תהלים סח). אֲמַר רַבִּי עֲקִיבָא, מַה מְצִינוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת [יב], אֶחָד מְרַבֵּין וְאֶחָד מְעֵטִין אוֹמֵר, בְּרָכוּ אֶת יי. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, בְּרָכוּ אֶת יי הַמְּבָרָךְ:

פרק ז - משנה ד

שֵׁלֶשָׁה שְׁאֲכָלוּ כְּאֶחָד, אֵינָן רְשָׁאִין לְחַלֵּק, וְכֵן אַרְבָּעָה, וְכֵן חֲמִשָּׁה. שֵׁשָׁה נִחְלָקִין [יג], עַד עֵשְׂרָה. וְעֵשְׂרָה אֵינָן נִחְלָקִין, עַד שְׁיֵהִיו עֵשְׂרִים:

פרק ז - משנה ה

שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהִיוּ אוֹכְלוֹת בְּבֵית אֶחָד, בְּזִמְן שְׁמִקְצָתוֹן רוֹאִין אֶלּוֹ אֶת אֶלּוֹ, הָרִי אֶלּוֹ מְצֻטְרָפִים לְזִמּוֹן. וְאִם לֹאוֹ, אֶלּוֹ מְזַמְּנִין לְעֶצְמוֹן, וְאֶלּוֹ מְזַמְּנִין לְעֶצְמוֹן. אֵין מְבָרָכִין עַל הֵיִן עַד שְׁיִתְּנוּ לְתוֹכוֹ מִים, דְּבָרִי רַבִּי אֶלִיעֶזֶר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, מְבָרָכִין:

פרק ח

פרק ח - משנה א

אלו דברים שביין בית שמאי ובית הלל בסעודה. בית שמאי אומרים, מברך על היום ואחר כך מברך על היין. ובית הלל אומרים, מברך על היין ואחר כך מברך על היום:

פרק ח - משנה ב

בית שמאי אומרים, נוטלין ליידים [ג], ואחר כך מוזגין [ה] את הכוס. ובית הלל אומרים, מוזגין את הכוס ואחר כך נוטלין ליידים:

פרק ח - משנה ג

בית שמאי אומרים, מקנח ידיו במפה ומניחה על השלחן. ובית הלל אומרים, על הקסת:

פרק ח - משנה ד

בית שמאי אומרים, מכבדין את הבית ואחר כך נוטלין ליידים. ובית הלל אומרים, נוטלין ליידים ואחר כך מכבדין את הבית:

פרק ח - משנה ה

בית שמאי אומרים, גר ומזון [יג] ובשמים והבדלה. ובית הלל אומרים,

נר ובשמים ומזון והבדלה. בית שמאי אומרים, שברא מאור האש. ובית הלל אומרים, בורא מאורי האש:

פרק ח - משנה ו

אין מברכין לא על הנר ולא על הבשמים של עובדי כוכבים, ולא על הנר ולא על הבשמים של מתים, ולא על הנר ולא על הבשמים שלפני עבודה זרה. אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו:

פרק ח - משנה ז

מי שאכל ושכח ולא ברך, בית שמאי אומרים, יחזר למקומו ויברך. ובית הלל אומרים, יברך במקום שנוזר. עד אימתי הוא מברך. עד כדי שיתעפל המזון שבמעיו:

פרק ח - משנה ח

בא להם יין לאחר המזון **[יט]** ואין שם אלא אותו הכוס, בית שמאי אומרים, מברך על היין **[כ]** ואחר כך מברך על המזון. ובית הלל אומרים, מברך על המזון ואחר כך מברך על היין. עונין אמן אחר ישראל המברך, ואין עונין אמן אחר הכותי המברך, עד שישמע כל הברכה:

פרק ט

פרק ט - משנה א

הַרְוֹאָה מְקוֹם שֶׁנֶּעֱשׂוּ בוֹ נְסִיִּים לְיִשְׂרָאֵל, אוֹמֵר בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה נְסִיִּים לְאַבּוֹתֵינוּ
בְּמְקוֹם הַזֶּה. מְקוֹם שֶׁנֶּעְקָרָה מִמֶּנּוּ עֲבוּדַת זָרָה, אוֹמֵר בְּרוּךְ שֶׁעָקַר עֲבוּדַת
זָרָה מֵאַרְצֵנוּ [א]:

פרק ט - משנה ב

עַל הַזִּיקוּן, וְעַל הַזְנוּעוֹת, וְעַל הַבְּרָקִים, וְעַל הַרְעָמִים, וְעַל הַרוּחוֹת, אוֹמֵר
בְּרוּךְ שֶׁכָּחוּ וַיְגִבּוּרְתוֹ מֵלֹא עוֹלָם. עַל הַהָרִים, וְעַל הַגְּבָעוֹת, וְעַל הַיַּמִּים, וְעַל
הַנְּהָרוֹת, וְעַל הַמַּדְבָּרוֹת, אוֹמֵר בְּרוּךְ עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר, הַרְוֹאָה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל אוֹמֵר בְּרוּךְ שֶׁעָשָׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל, בְּזִמְנֵן
שֶׁרוֹאָה אוֹתוֹ לְפָרְקִים. עַל הַגְּשָׁמִים וְעַל הַבְּשׂוּרוֹת הַטּוֹבוֹת [ב] אוֹמֵר בְּרוּךְ
הַטּוֹב וְהַמְטִיב, וְעַל שְׂמוּעוֹת רָעוֹת אוֹמֵר בְּרוּךְ דִּין הָאֱמֶת:

פרק ט - משנה ג

בְּנֵה בַּיִת חֹדֶשׁ, וְקִנְה כָּלִים חֹדְשִׁים, אוֹמֵר בְּרוּךְ שֶׁהִחְיֵנוּ. מְבָרֵךְ עַל הַרְעָה
מֵעֵין הַטּוֹבָה, וְעַל הַטּוֹבָה מֵעֵין הַרְעָה. הַצּוֹעֵק לְשַׁעֲבֵר, הָרִי זֶה תִּפְלַת שְׂוֹא.
כִּיצַד. הִיָּתָה אֲשֶׁתּוֹ מְעַבְּרַת, וְאָמַר, יְהִי רָצוֹן שֶׁתִּלְדִּי אֲשֶׁתִּי זָכָר, הָרִי זֶה
תִּפְלַת שְׂוֹא. הִיָּה בָּא בְּדַרְךְךָ וְשָׁמַע קוֹל צֹחֶה בְּעִיר, וְאָמַר יְהִי רָצוֹן שֶׁלֹּא
יְהִי אֵלּוּ בְּנֵי בֵּיתִי, הָרִי זֶה תִּפְלַת שְׂוֹא:

פרק ט - משנה ד

הַנִּכְנָס לְכַרְךָ [ו] מִתְפַּלֵּל [ז] שְׁתִּימָה, אַחַת בְּכַנִּיסָתוֹ [ח] וְאַחַת בִּיצִיאָתוֹ. בֵּן

עזאי אומר, ארבע, שתיים בכניסתו ושתיים ביציאתו, ונותן הודאה
לשעבר, וצועק לעתיד לבא:

פרק ט - משנה ה

חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה, שנאמר (דברים ו)
ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. בכל לבבך, בשני
יצריך, ביצר טוב וביצר רע (ו). ובכל נפשך, אפלו הוא נוטל את נפשך.
ובכל מאדך, בכל ממונך. דבר אחר בכל מאדך, בכל מדה ומדה שהוא
מוידד לך הוי מודה לו במאד מאד. לא יקל (יא) אדם את ראשו כנגד שער
המזרח, שהוא מכון כנגד בית קדשי הקדשים. לא יכנס להר הבית
במקלו, ובמנעלו, ובפנדתו, ובאבק שעל רגליו, ולא יעשנו קפנדריא,
ורקיקה מסל וחמר. כל חותמי ברכות שהיו במקדש, היו אומרים מן
העולם. משקלקלו המינין, ואמרו, אין עולם אלא אחד, התקינו שיהו
אומרים, מן העולם ועד העולם. והתקינו, שיהא אדם שואל את שלום
חברו בשם, שנאמר (רות ב) והנה בעז בא מבית לחם, ויאמר לקוצרים יי
עמכם, ויאמרו לו, יברכה יי. ואומר (שופטים ו) יי עמך גבור החיל. ואומר
(משלי כג) אל תבוז כי זקנה אפך. ואומר (תהלים קיט) עת לעשות לי הפרו
תורתך. רבי נתן אומר, הפרו תורתך עת לעשות לי: